

Jaarverslag 2022

Inhoudsopgave dertiende jaarverslag van Stichting Bezoekerscentrum De Veenweiden:

- 1. Voorwoord**
- 2. Bevorderen bewustzijn inzake natuur, landschap, cultuurhistorie van De Veenweiden**
- 3. Informeren toeristische mogelijkheden Groene Hart**
- 4. Exploitatie en beheer Gebouw en Tuin**
- 5. Overige activiteiten**
- 6. Bezoekersaantallen en verkopen**
- 7. Organisatie**

1. Voorwoord

De visie van waaruit het Bezoekerscentrum De Veenweiden (Bezoekerscentrum) opereert is dat als mensen hun omgeving beter kennen ze er ook beter voor zorgen. Het Bezoekerscentrum wil als regionaal informatie-, ontmoetings- en activiteitencentrum de toegangspoort zijn naar de Rijn- en Veenstreek, zodat bewoners en gasten onze regio duurzaam beleven. Het Bezoekerscentrum stimuleert jong en oud om aandacht te schenken aan landschap, natuur, flora, fauna, cultuurhistorie, milieu en duurzaamheid. Hieruit volgen onze doelstellingen:

- Bevorderen bewustzijn t.a.v. deze onderwerpen
- Informeren over de toeristische mogelijkheden
- Exploitatie en beheer gebouw en tuin Bezoekerscentrum, waarmee dit mogelijk wordt gemaakt
- Overige activiteiten ter bevordering van deze doelen

In H2 t/m 5 leest u welke activiteiten zijn ondernomen om deze doelstellingen te realiseren. In H6 staan de belangrijkste aandachtspunten voor de organisatie.

2. Bevorderen bewustzijn inzake natuur, landschap, cultuurhistorie van De Veenweiden

2.1. Uitvoering PR-Plan Bezoekerscentrum de Veenweiden

Om de Rijn en Veenstreek en ook onze vernieuwde vaste tentoonstelling beter onder de aandacht te brengen van de bewoners en gasten van onze regio is in 2021 gestart met de uitvoering van ons PR-Plan. In 2022 is daaraan verder gewerkt en is het project Vergroting Zichtbaarheid Bezoekerscentrum gestart. In dat kader zijn er wisseltentoonstellingen, workshops, lezingen en films geweest. Er zijn markten met streekproducten gehouden. Er zijn weer Natuurjournaals uitgebracht en de verspreiding ervan is uitgebreid. Het Klompenpad en de Knapzak route zijn vernieuwd. Facebook is verder uitgewerkt en het Bezoekerscentrum is op Instagram gegaan. Er is tenslotte een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om een track-and-trace systeem op de website te plaatsen. Een nadere toelichting op deze activiteiten wordt hieronder gegeven.

2.2. Kunstwisselexposities, workshops en lezingen

Aangezien de pandemie begin 2022 nog niet geheel over was, is de Expositie "Plantaardige Vormgeving" van Marion van der Veen blijven hangen tot eind maart. Daarna zijn nog de volgende exposities ingericht:

Materie-schilderijen met een aardse uitstraling.

De Alphense kunstenaar Truus Martens toonde van 2 april t/m 6 juli een klein deel van haar kunstwerken onder de noemer "Puur natuur". De sterke binding, die Truus voelt met de natuur vormt de inspiratie voor haar kunstwerken. Gevoelens van verwondering, de beleving en de waarneming van een beeld of sfeer, die zij in de natuur ervaart, probeert zij te verbeelden in haar werk. Op een middag in april, een middag in mei en een middag in juni was zij zelf aanwezig in het Bezoekerscentrum om nadere uitleg te geven over haar werk.

Bloemenpracht, een ware explosie van kleuren, met een expositie van kleurrijke glasobjecten.

Tijdens de zomermaanden bloeide het Bezoekerscentrum als nooit tevoren. De expositie "Bloemenpracht" van Truus Serdijn vertoonde een ware explosie van kleuren. Dit werd aangevuld met een expositie van Glasobjecten van Adrie Zaalberg. De exposities duurden van 9 juli tot half oktober en trokken veel bezoekers. Van beide kunstenaressen werden werken verkocht. Met name de glasobjecten waren zeer in trek bij de vrijwilligers van het Bezoekerscentrum en het IVN.

Aquarellen van mooiste vogels uit het groene hart, aangevuld met nieuwe glasobjecten.

De expositie van bioloog en wildlife-artist Hans J. Geuze geeft een prachtig overzicht van de mooiste vogels van het Groene Hart. Hans legt deze vogels vast in aquarel en acryl. Veel van zijn schilderijen zijn ontstaan tijdens zijn talrijke natuurritten gedurende de afgelopen 30 jaar. Een mooie aanvulling op deze expositie vormde een nieuwe verzameling van glaskunstwerken van vogels van Adrie Zaalberg. Beide exposities duurden van 15 oktober tot eind januari 2023. Op 20 november gaf Hans tevens een lezing over met name de wisselwerking van licht, kleuren en tekening van een vogel in zijn omgeving.

Focus op kunst in Bezoekerscentrum de Veenweiden.

Op 18 december lag de focus in en buiten het Bezoekerscentrum met name op kunst. In de kleine zaal vertoonden twee van de drie kunstenaars van 2022 te weten Marion van der Veen en Truus Serdijn, nogmaals enkele van hun kunstwerken. Gezien de bijzondere kunst van Arie van 't Riet, die in 2021 in het Bezoekerscentrum exposeerde met zijn "Röntgenfotografie", werden ook nog enkele van zijn werken aangeboden. In de grote zaal hingen en stonden de werken van Hans Geuze en Adrie Zaalberg. Deze overzichtstentoonstelling was een kunstmarkt. Dat wil zeggen, dat sommige kunstenaars aanwezig waren, zodat bezoekers met hen van gedachten konden wisselen over hun keuze wat betreft materiaal, discipline en inspiratiebronnen. In overleg met de kunstenaar konden er kunstwerken worden gekocht.

Tegelijkertijd zorgden vrijwilligers van IVN er buiten voor, dat bezoekers zelf kunst konden maken. Met behulp van een groot weefraam van dikke takken en touw nodigden zij bezoekers uit om er met allerlei natuurlijk materiaal een waar kunstwerk van te maken. Vervolgens verwezen zij de bezoekers naar binnen om met de kunstwerken en de kunstenaars kennis te maken.

2.3. Filmvoorstellingen

Aangezien Truus Martens en Truus Serdijn geen workshops konden geven werden als “try-out” op de 3e zondag van de maand 6 filmvoorstellingen gegeven. Met wisselend succes. Met name de gebrekkige kennis van de ICT-apparatuur in het Bezoekerscentrum was hier debet aan.

2.4. Profilering streekproducten

Om de toeristisch-recreatieve functie van het Bezoekerscentrum meer te promoten heeft het Bezoekerscentrum externe partijen de gelegenheid gegeven om op het voorplein hun streekproducten te laten zien en te verkopen. Kaasboerderij De Vosseburch was op zondag 1 mei de eerste. Allerlei soorten kaas konden worden geproefd en gekocht. Dit was een groot succes. Ook veel succes oogstte de familie Kraan met hun fruitstalletje vol met verse pompoenen. Op 3 september werd daarvoor aansluiting gezocht bij de organisatie van de Proeftuin On Tour, die in het Irenebos werd gehouden. Bezoekers voor deze natuurmarkt liepen vanzelf langs het fruitstalletje op ons voorplein. Een opzet die navolging verdient.

2.5 Vernieuwde knapzakroute

Sinds het Prinses Irenebos eind 2021/begin 2022 op de schop ging, klopte de oude Knapzakroute niet meer. Daarom heeft het Bezoekerscentrum in de zomermaanden een nieuwe route uitgezet. Een hele klus, want de Gemeente en de Provincie bleven veranderingen aan brengen. Maar sinds begin oktober is de definitieve route rond. Belangstellenden kunnen nu bij de gastvrouwen en –heren in het Bezoekerscentrum voor een gering bedrag de vernieuwde routebeschrijving krijgen om in het Irenebos van alles te ontdekken en beleven. In deze routebeschrijving wordt duidelijk aandacht besteed aan milieu en duurzaamheid. De tocht is bedoeld voor kinderen van 8 tot 12 jaar en is ook zeer geschikt voor kinderfeestjes. De kinderen krijgen een “knapzak” mee in de vorm van een eigentijdse kleurige rugzak van recycle materiaal met gezonde inhoud, die zij na afloop mogen houden.

2.6 Van Kabouterpad tot Klompenpad

Het Bezoekerscentrum had al jaren een leuke wandeling voor de kleintjes rondom het gebouw, het zogenaamde Kabouterpad. Echter heeft de Gemeente inmiddels richting de nabij gelegen woonwijk het Kabouterbos aangelegd. Heel leuk, maar dit leidde wel tot verwarring. Daarom is “onze” wandeling om het gebouw omgedoopt tot Klompenpad. De kinderen kunnen nu met hun (groot-) ouders van klomp tot klomp lopen. De klompen zijn genummerd en bij elke klomp is iets leuks te ontdekken. De routebeschrijving is bij de balie van het Bezoekerscentrum gratis te verkrijgen.

2.7 Facebook, Instagram en Website

In 2022 is het gebruik van facebook verder uitgebreid. Er wordt geprobeerd om minimaal 3x per week iets te posten over het Bezoekerscentrum, de directe omgeving of eventueel de gebruikers van het Bezoekerscentrum. Berichten worden aangeleverd, gedeeld, maar meestal zelf geschreven. Hierbij wordt steeds gezocht naar aansprekende en passende foto's om e.e.a. aantrekkelijker te maken. Er wordt gebruik gemaakt van aangeleverde en eigen foto's en van foto's van de beeldbank van de Natuurkijkers van het IVN. Eind december is er gestart met het gebruik van Instagram om daarmee ook een jongeren te bereiken. Facebook en Instagram zijn ook bedoeld voor de werving van nieuwe vrijwilligers.

Eind van het jaar is tenslotte een onderzoek gestart naar de mogelijkheid om een eenvoudig Track-and-Tracestelsel op onze website te kunnen plaatsen. Doel daarvan is te kunnen meten wat het bezoek aan de website is en welke pagina's het meest worden bekeken. Daar waar nodig kunnen dan aanpassingen worden gedaan en kan worden gefocust op het verkrijgen van meer website bezoekers,

Zeldzame valken in Bentwoud
29 september 2022

Het Bentwoud, tussen Alphen aan den Rijn en Zoetermeer, heeft een grote aantrekkingskracht op roofvogels. Waarschijnlijk door het groot aantal muizen dat in het gebied voorkomt.

2.8 Nieuwsbrief Natuurjournaal

Het Natuurjournaal is een regelmatig verschijnende nieuwsbrief met leuke weetjes en tips over de natuurlijke omgeving van het Bezoekerscentrum. Deze werd in eerste instantie gestuurd naar de vrijwilligers en relaties van het Bezoekerscentrum. Inmiddels is het adresbestand uitgebreid met vele externe belangstellenden. De in de nieuwsbrief geplaatste berichten worden ook met foto afzonderlijk op de website gezet onder de rubriek "Nieuws".

Belangstellenden kunnen zich ook op de nieuwsbrief abonneren via aanmelding op de website. In 2022 zijn 7 nummers verschenen.

Overigens wordt door Avifauna, Bezoekerscentrum, SLA en IVN inmiddels nagedacht over de mogelijkheid te komen tot een gemeenschappelijk Natuurjournaal. Avifauna heeft daarbij het voortouw.

3 Informeren toeristische mogelijkheden Groene Hart

Het Bezoekerscentrum heeft zich wat betreft toerisme vooral gericht op het faciliteren en bekend maken van toeristische mogelijkheden in de regio. Mede daarvoor is in het Bezoekerscentrum een Infozuil geplaatst. Op deze zuil en ook via onze vernieuwde website en folders verstrekt het Bezoekerscentrum informatie over met name fiets- wandel- en kanotochten in de (wijde) omgeving. Op de zuil is ook info te zien over toeristische attracties in Alphen zoals het Archeon, Avifauna, de Kwekerijen in Boskoop en de Nieuwkoopse Plassen. Dit wordt nog verder uitgebreid.

4 Exploitatie en beheer gebouw en tuin

4.1 Ontwikkelingen huurders/gebruikers

4.1.1 Vaste gebruikers

Ook in 2022 had het Bezoekerscentrum 3 vaste huurders:

IVN, - Instituut voor natuureducatie

Junis – Buitenschoolse opvang en

Cardea – Zorglocatie Zegerplas is er voor jeugdigen 9-16 jaar, die door complexe problematiek niet meer naar school kunnen.

Met deze drie organisaties vindt 1x per jaar een gezamenlijk gebruikersoverleg plaats. In 2022 vond dat plaats in het voorjaar op 31 maart. In dat gezamenlijke overleg komen agendapunten naar voren die alle drie de organisaties aangaan. Vanuit het bestuur van het Bezoekerscentrum wordt een schets gegeven van een aantal ontwikkelingen betreffende het Bezoekerscentrum zoals in 2022 de renovatie en oplevering van de vernieuwde vijver. Vervolgens wordt ingegaan op meer praktische zaken die voor deze huurders relevant zijn. In 2022 ging het o.a. om de volgende zaken: kwaliteit van het internet, opgeruimd houden van de gezamenlijke berging, ongediertebestrijding, toiletten (bijvullen papier), paaltjes expositieruimte. Het is belangrijk om 1x per jaar dit gezamenlijke overleg te hebben.

Naast het gezamenlijke overleg wordt in het najaar (en zo nodig tussentijds) ook afzonderlijk gesproken met de drie organisaties IVN, Junis en Cardea. Met Cardea is het contract verlengd tot juli 2023. Met Junis is een nieuw, geactualiseerd meerjarig contract afgesloten met een looptijd tot 31 december 2025. Met IVN zijn nieuwe afspraken gemaakt over de hoogte van de huur. Alle drie deze organisaties zijn van wezenlijk belang voor het functioneren van het Bezoekerscentrum. De vaste huurbijdragen van deze organisaties zijn randvoorwaardelijk om het Bezoekerscentrum financieel gezond houden. Zonder IVN mis het Bezoekerscentrum een natuurlijke huurder die 1-op-1 past bij de doelstellingen van het Bezoekerscentrum. Het is verheugend te constateren dat in 2022 met alle drie de organisaties nieuwe, toekomstgerichte afspraken zijn gemaakt.

Vanwege Corona in 2021 is Cardea pas in najaar 2022 goed van start kunnen gaan met de activiteit 'Leerboerderij'. Dit betreft de opvang en begeleiding van kinderen voor educatieve doeleinden. Het betreft kinderen die om persoonlijke redenen (nog) niet terug kunnen naar school, maar daar wel op worden voorbereid. Het contract is daarom met een jaar verlengd. In 2023 zal dit geëvalueerd worden.

Buitenschoolse opvang De Paddenpoel - Junis Kindero...

4.1.2 Overige huurders

Naast de vaste huurders kent de locatie 13 kleine huurders, die in 2022 totaal voor 27 dagdelen de locatie hebben gehuurd.

4.2 Ontwikkelingen gebouw

In het afgelopen jaar is het buitenschilderwerk van de hoofdconstructie voltooid. In 2023 volgt het schilderwerk van de deuren en kozijnen. Het Sedumdak heeft zijn jaarlijkse onderhoudsbeurt gehad. De verwarmingsinstallatie heeft een servicebeurt gehad, waarbij is geconstateerd dat enkele onderdelen in 2023 moeten worden vervangen. De vuilwaterpomp die zich in de put voor het gebouw bevindt is vervangen door een nieuwe. Er zijn regelmatig storingen geweest in de computers die de presentaties in de expositiezaal aansturen, gezien de leeftijd van deze computers zal worden onderzocht of deze in 2023 geheel of deels moeten worden vervangen. Het verdient aanbeveling om de buiten werking zijnde camera's aan het gebouw op korte termijn te vervangen door meer moderne exemplaren. Hiervoor is inmiddels een advies gevraagd.

4.3 Ontwikkelingen tuin

Het onderhoud in de tuin verloopt conform een beheerplan. Afgelopen jaar is dit geactualiseerd. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen zwaar beheer dat door de IVN-werkgroep wordt gedaan en lichter beheer dat door de tuin werkgroep wordt gedaan. Het doel van het beheer is om zo veel mogelijk natuur en biodiversiteit in de tuin te hebben. Daarnaast is in de tuin een 'Klompepad' aangelegd (zie ook par. 1.6). Tegenover het bijenhotel is een 'hoefijzer' van zand en stenen aangebracht als onderkomen voor graafbijen.

In 2022 is de paddenpoel gerenoveerd en vergroot. Er vindt nu water aanvoer plaats via een pomp die loopt op zonne-energie.

5 Overige activiteiten

Het bestuur heeft een contract afgesloten met het waterschap en met de gemeente over het beheer van landschapselementen. Deze liggen meestal buiten de bebouwde kom. Dit werk wordt dan gedaan door IVN-vrijwilligers en genoemde overheden betalen ons voor deze inzet. Dit geld

wordt vervolgens gebruikt voor het aan schaffen van materiaal en o.a. aanplant van bomen. Het contract met het waterschap is door hen opgezegd omdat ze het beheer van de kade in een hand willen hebben. Dus bij 1 aannemer. Het contract met de gemeente is met hen geëvalueerd en er zijn nieuwe afspraken gemaakt.

6 Bezoekersaantallen/verkopen

Bezoekersaantallen

In 2022 zijn de bezoekersaantallen weer aangetrokken. Zo'n 3.120 bezoekers hebben we mogen ontvangen. Dit is 50% meer dan in het coronajaar daarvoor. Het niveau van 2019 hebben we daarmee nog niet gerealiseerd. De extra activiteiten die zijn georganiseerd alsmede de openingen van de tentoonstellingen trekken helaas niet de gewenste grote groepen. Hiervoor zijn grotere activiteiten zoals herfstmarkt e.d., in het verleden goed voor een paar honderd bezoekers, nodig. Ook is door het verplaatsen van de kinderspeeltuin achter het Bezoekerscentrum naar voor bij de ingang van het Park Zegersloot veel minder sprake van passanten.

Verkopen

Bij de start van Bezoekerscentrum in 2009 is een winkel ingericht naar het voorbeeld van andere Bezoekerscentra. Vanwege de beperkte openingstijden (3 dagdelen per week) en onbekendheid met het aanbod worden op jaarbasis, maar een beperkt aantal items verkocht. In 2022 zijn slechts 5 items verkocht voor een totaalbedrag van € 16,95. Voor 2023 is daarom besloten om met de verkoop van items te stoppen.

7. Organisatie

7.1. Bestuur

Samenstelling Bestuur

In oktober is Grace Schepers het bestuur komen versterken als Algemeen Bestuurslid. Grace woont sinds 1989 in Alphen aan den Rijn. Ze werkt bij de Rijksvoorlichtingsdienst en houdt zich bezig met onlinecommunicatie.

Aan het eind van 2022 bestaat het bestuur uit de volgende 8 personen:

René Vrugt, voorzitter	Joost van Beek, lid
Irma Brugmans, secretaris	Evert Mol, lid
Foppe Jan Japenga, penningmeester	Pieter Verkade, lid
Antoon Zonneveld, lid namens het IVN	Grace Schepers, lid

Er zijn in 2022 6 bestuursvergaderingen geweest. In de bestuursvergaderingen wordt vooral de dagelijkse gang van zaken gemonitord. Daarnaast kwamen aan de orde:

Jaaractieplan

Op basis van het Meerjarenbeleidsplan is voor 2022 een Jaaractieplan gemaakt om invulling te geven aan de speerpunten van het Meerjarenbeleidsplan 2022-2027. In kader van *Vergroten zichtbaarheid Bezoekerscentrum* om meer aandacht te trekken in de publiciteit en meer passanten binnen te halen zijn nieuwe activiteiten geïntroduceerd, zoals films op zondagmiddag, verkoop lokale producten. Op het gebied van *Vrijwilligersbeleid* is door Pauline Heijkoop in samenwerking met IVN-onderzoek uitgevoerd naar gewenst beleid inzake 'Belonen en Behouden'. Hiervoor zijn een aantal aanbevelingen naar voren gekomen. Ook in samenwerking met IVN is het vrijwilligerscafé geïntroduceerd. 3x is in 2022 het vrijwilligerscafé gehouden op een zaterdagochtend. Het vrijwilligerscafé stelt vrijwilligers van zowel Bezoekerscentrum als IVN elkaar te ontmoeten. Daarnaast kunnen belangstellenden voor vrijwilligerswerk dan informatie halen.

Voorplein renovatie

In kader van *Vergroten zichtbaarheid Bezoekerscentrum* is ook gekeken hoe het voorplein meer uitnodigend gemaakt kan worden, zodat meer passanten de drempel nemen en naar binnen gaan. Ook hoe de heemtuin meer ontsloten kan worden. Deze is nu erg verborgen achter heggen. De uitvoering zal in voorjaar 2023 plaatsvinden als ook de gemeente de entree Park Zegersloot aan de kant van de kinderboerderij gaat aanpakken.

7.2. Vrijwilligers

7.2.1. Activiteitencommissie

De samenstelling van de commissie is in 2022 veranderd. Joëlle Burger en Ton van der Pol hebben de commissie verlaten. Loes Broer is nieuw lid. Grace Schepers adviseert de commissie over communicatie-onderwerpen. Zij is geen lid.

De commissie bestaat daarmee uit de volgende leden: Evert Mol (coördinator), Ria van Oeveren, Loes Broer en Pieter Verkade. De commissie heeft zich dit jaar vooral beziggehouden met het ontwikkelen, organiseren en uitvoeren van activiteiten t.b.v. de vergroting van de zichtbaarheid van het Bezoekerscentrum en het verschaffen van toeristische informatie. De commissie heeft 12 keer vergaderd.

7.2.2. Tuinwerkgroep

De Tuinwerkgroep bestaat uit een groep van zo'n 15 personen, die de 1^e zaterdagochtend van de maand bij elkaar komen om de tuin rond het Bezoekerscentrum te onderhouden. De groep kan wel enige nieuwe vrijwilligers gebruiken. De groep kijkt actief om zich heen.

7.2.3. Werkgroep Onderhoud gebouw

Deze werkgroep bestond in 2022 uit Pieter Verkade (coördinator), Antoon Zonneveld, Dirk Scheer en Kees van Dam. Zij verzorgen het noodzakelijke onderhoud aan het gebouw en de bestratingen rondom. Voor het onderhoud van de elektrische installatie worden zij ondersteund door Dick Warmerdam, die het onderhoud van de alarminstallatie regelt alsmede het aanmelden van personen bij de alarmkamer om de toegang tot het gebouw te krijgen.

7.3 Lidmaatschappen/partners

VOA

De Stichting is lid van de Vereniging Ondernemingen Alphen aan den Rijn (kortweg VOA) (www.voaonline.nl).

PReT

Met PReT (Platform Recreatie en Toerisme Alphen aan den Rijn) (www.pretalphen.nl) heeft de Stichting goede banden. Niet alleen vanwege de subsidie mogelijkheden die PReT biedt maar ook op bestuurdersniveau zijn er warme banden. Het Bezoekerscentrum heeft met plezier deelgenomen aan alle bijeenkomsten, die het PReT in 2022 heeft georganiseerd.

VVPZ

Het Bezoekerscentrum is aangesloten bij de Vereniging Vrienden Park Zegersloot (VVPZ).

Vastgesteld in bestuursvergadering 1 mei 2023.